

ИСТИНА ПОЕЗИЈЕ

(Или о лирском огледалу иза стварности)

Од песме у којој је, већ на почетку књиге *Огледало иза*, жути патуљак стигао на врх („баш кад се први зрак промолио из земље“), „поздравио зору и сву росу из своје капе расуо по долинама“ – почев од те сјајне слике природе, из књиге извире, са већом или мањом снагом, мноштво лирских слика. И то би, као увод за читалачко уживање, било довољно. (А задатак критичког приступа је да идеје које те слике носе разлучи и тумачи.)

Сваки ће читалац, међутим, застати – као што сам и сам застао – код наслова књиге: *Огледало иза*. Да ли је Марија Петричевић само хтела да избегне истрошеност склопа иза огледала, да ли је, дакле, хтела да мало „онеобичи“ ту излизану фразу и натера нас да већ код наслова застанемо, или је хтела да упути и на неко општије значење (наслови књига често имају ту намеру или задатак)?

Ако прескочимо чињеницу (и закључке који се из ње могу извући) да се последњи циклус зове онако како књига није хтела да се назове: *Иза огледала*, видећемо да се огледало помиње на три места у књизи: (1) „Из огледала / укради одраз“, (2) „Разбијам огледала / отварам / прозоре“, (3) „Погледај се у огледалу“. Све су то ситуације у којима би се (као онај који се огледа) могао наћи Нарцис. У духовној чаршији често се, ради лакше „идентификације“, песник упоређује са Нарцисом. А Нарцис није песник, нити је нарцизам једино и главно одређење песника. Има, ипак, у причи о поезији неко огледало, али оно није Нарцисово. На то огледало Марија Петричевић скреће пажњу својим насловом. Поезија је (лирско) огледало иза стварности.

Све што је у том огледалу (ако је огледало добро избрушено) – остаје као истина, а све оно што је пред огледалом – већ је прошло, ишчезло као привид. Тако је и песникиња Марија Петричевић неке своје истините слике сложила у огледалу иза ко зна којих и каквих привидних збивања у животу дипломираног студента српског језика и књижевности Марије Петричевић.

Мирослав Максимовић